

at han er villig til at forhandle om en anden Sum end 9 000 Kr.; men Forholdet er i Virkeligheden det, at man skal meget højere op, for at det overhovedet skal blive muligt, at Folk kan gøre Brug af Loven til at bygge sig et Hjem. Derfor er Spørgsmaalet: Har Rigsdagen ikke mere Haand i Hanke med, hvad der skal ydes paa dette Omraade, naar det for hvert Aars Laantagere bestemmes, hvor stor en Sum man vil fikser? Det er netop det, der sker efter Ændringsforslaget, medens man i Lovforslaget vil fikser Summen en Gang for alle. Det er vel ikke det ærede Medlems Mening, at Rigsdagen hvert Aar skal tage Bestemmelse, om Maksimum for Laanesummen skal være 15 000, 14 000, 13 000 o. s. v. Vi er nødte til at have en Afgørelse af, hvor stor en Sum man vil gaa ud fra, og det er en Kendsgerning, at har man først en fikst Sum vedtaget, f. Eks. 15 000 Kr., saa vil der være meget mere Spillerum for en Afgørelse af Spørgsmaalet uden Rigsdagens Medvirken, end hvis man følger en Plan, hvorefter man fastsætter Summen for hvert Aar ad Gangen under Medvirkning af begge Tings Finansudvalg.

Ordføreren (Hauge): Jeg har et Par Bemærkninger at gøre til den højtærede Landbrugsminister. Han sagde, at han var meget glad ved det Ændringsforslag, der nu var stillet, og det er naturligvis rigtigt. Men det forekommer mig ikke at være slet saa rigtigt, at den højtærede Landbrugsminister i det hele taget er glad ved Ændringsforslaget, for saa burde Ændringsforslaget have været stillet af ham, da hele dette Spørgsmaal første Gang var til Behandling her i Tinget. Det er jo ikke kommet frem ved Forslaget til Lov om Vilkaar for Bort salg af Jorder i offentligt Eje, thi Forslaget er gennemført her i Tinget som et Ændringsforslag til Forslaget til Lov om Bort salg af Jord, der tilhører Præstegaarde. Ændringsforslaget er motiveret her og vedtaget her — og jeg skulde huske meget fejl, om det ikke var med Billigelse af den højtærede Landbrugsminister —, og det er godkendt i det andet høje Ting; først naar det saa kommer her ned igen, er det, at den højtærede Landbrugsminister gaar imod det.

Til min Bemærkning om, at jeg havde en særlig Grund til at være imod den Stilling, man nu gav de nye Laantagere, idet de blev anderledes stillet end deres Standsfæller i forskellige andre Dele af Landet, svarede den højtærede Landbrugsminister, at naar Loven om Ekspropria-

tion af Jord til Landbrugslodder blev vedtaget, kunde de jo komme ind under de samme Vilkaar. Ja, det er rigtigt, men hvordan er Forholdet? Forholdet er dette, at medens det er lykkedes at faa Tilslutning i det andet høje Ting til Forslaget om Udstykning af Præstegaardsjorder og til at lade Fideikommisbesidderne nøjes med en Afgift, der svarer til 20 og 25 pCt. af deres Ejendommens Værdi, er det ikke lykkedes at faa Landstinget til at gaa med til Ekspropriationsloven, og der er jo mange i denne Sal, der har haft Haab om, at Ekspropriationsloven blev vedtaget. Følgelig bliver det rigtigt, som jeg siger, at Husmændene og Arbejderne i de forskellige Dele af Landet bliver højst ulige stillet. I mange Egne bliver der ikke oprettet et eneste Landbrugssted i Henhold til de Love, som her foreslaas vedtaget, ikke et eneste Husmandssted, fordi der ikke er Jord i Statens Besiddelse, og der ingen Bestemmelser er som de, der køber Jord i det frie Marked, eller de, der paa anden Maade kan faa Jord, f. Eks. gennem Husmandsloven, kan nyde godt af. Min Bemærkning derom var gjort for at vise, hvor urimeligt man handler, naar man stiller Menneskene i det samme Land under saa ulige Vilkaar.

Endelig gjorde den højtærede Landbrugsminister en Bemærkning om Forstaaelsen af Ordet Rentefod, som gjorde mig noget mere betænkelig, end jeg var i Forvejen. Thi medens jeg vil give det ærede Medlem for Lejre-Kredsen (N. Frederiksen) Ret i, at den Fortolkning, han har givet af Ordet, giver Rum for en Mulighed for at komme op til en faktisk Forrentning af et højere Beløb end de 6 000 Kr., saa er den højtærede Landbrugsministers Udtalelser jo af en noget anden Karakter, idet han siger, at Forhøjelsen kun kan være fra en unormal til en normal Rente. Men det betyder ikke noget nævneværdigt i Forhold til det, der i Virkeligheden skulde tilstræbes opnaaet.

Endelig vil jeg gøre en Bemærkning til det ærede 6te Medlem for Præstø Amt (Ulrich), der sagde, at han var glad ved min Udtalelse om, at der ikke var Jord i de forskellige Egne af Landet til Raadighed, thi det beviste, at han havde Ret i sin Opfattelse. Jeg ved ikke, om det beviser noget i den Retning. Min Bemærkning var i alt Fald ikke tænkt som Tilslutning til det ærede Medlems Principer. Jeg ved meget vel, hvad han har grundet sit Forslag paa. Han mener, at man ved at købe Jord i fri Handel skulde